

Vint-i-cinc anys d'una guerra, setanta d'una altra, una que tan sols fa mesos que ha acabat, algunes encara perduren i malauradament, d'altres que vindran. De vegades, (poques) em pregunto què feia jo, on era mentre allò passava o... passa. Alguna em queda tan lluny que ni tan sols faig aquest exercici que suposo que, d'alguna manera més o menys conscient, em fa sentir més protegit, segur i civilitzat. No ho sé gaire, la veritat. En tot cas, totes aquestes guerres van ser notícia o **la** notícia del moment. En gairebé tot el món o en una petita part, depenent dels interessos, aquestes notícies van obrir les portades i els editorials dels seus mitjans de comunicació. Ho van fer, fins que es va acabar. Fins que es va acabar el fet de ser notícia, vull dir. Segurament quan es van convertir en costum.

Però... Què en sabem de tot allò que ens va colpir o sorprendre en aquell moment... llunyà? Què se'n va fer? Què va passar? Quan va deixar de ser notícia? Què passa amb tot allò que deixa de ser notícia? On va a parar? S'acaba? Desapareix? Se soluciona? Quan acaba una Guerra?

«La guerra és cadascun dels individus, el que li ha succeït a cadascú en concret, la manera en què li ha passat, en què li ha canviat la vida.»

(Slavenka Drakulic, *Como si yo no estuviera*, Barcelona, Anagrama 2001)

Entre 25.000 i 50.000 dones van ser víctimes de violació com a arma de guerra durant el conflicte de Bòsnia i Hercegovina (1992-1995). El Tribunal Penal Internacional per l'ex-Iugoslàvia va considerar per primera vegada les violacions com a crim de guerra i crim contra la humanitat. Vint-i-cinc anys després, ha acabat la guerra per a les dones que van patir les agressions sexuals i per als fills nascuts d'aquestes violacions?

Des del 2018 fins al 2020, l'equip de Cultura i conflicte hem portat a terme un minuciós treball de recerca periodística i de creació escènica. Diversos viatges a Bòsnia i Hercegovina i moltes hores de conversa amb les supervivents ens han permès portar aquesta obra a escena i d'alguna manera portar-les a elles a escena, donar veu a les seves vivències. Persones que han estat invisibilitzades i estigmatitzades a la seva pròpia ciutat i país. Dones que avui en dia encara lluiten per no ser silenciades. Poder-ho fer des d'un Teatre dona doblement sentit a tot aquest treball que hem estat fent i questionant durant aquests darrers anys. Poder conèixer i donar a conèixer una mica més aquestes dones que denuncien i assenyalen els seus agressors i es mostren orgulloses de qui són als ulls del món, omple de sentit la nostra tasca. Aquesta, doncs, és una història actual i vigent, perquè aquests fets que aquí expliquem, s'expliquen des de l'ara, des del nostre present i no des del passat de fa vint-i-cinc anys, sí que es dialoga amb el passat si cal, però des del present més dur i oblidat. És una història ferotge, d'aquelles que han perdut la por i prenen les regnes, en primera persona, del relat de les seves vides.

Elles són les protagonistes del nostre muntatge. Nosaltres..., potser només hem de fer allò que ens demanen. Escoltar-les.

Joan Arqué Solà, director